

Uddannelsesplan for studerende på Forældreskolen

2022 – 2023

Uddrag fra bekendtgørelse nummer 1068 af 8.9.2015:

Bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i Folkeskolen

§ 13. Professionshøjskolen godkender de praktikskoler, der indgår i praktiksamarbejdet, på grundlag af kvalitetskrav, som professionshøjskolen har udarbejdet.

Stk. 2. Praktikskolen udarbejder en uddannelsesplan for praktikken i overensstemmelse med kompetencebeskrivelsen for den pågældende praktikperiode. Professionshøjskolen skal godkende uddannelsesplanen.

På baggrund heraf er denne uddannelsesplan udarbejdet.

Om Forældreskolen

Forældreskolen er en Fri Grundskole beliggende i Aarhus.

Skolen er grundlagt 1. december 1867 som P. M. Albechs Pogeskole med formålet at være forberedelsesskole for Aarhus Katedralskole.

I 1926 skiftede ejerskabet af skolen, da forældre til skolens elever stiftede aktieselskabet "Forældreskolen i Aarhus A/S" og købte skolen af de hidtidige ejere. Skolens profil ændredes fra udelukkende at være forberedelsesskole til nu også at tilbyde egen mellemskole og realskole.

I 1964 blev skolen selvejende institution med forældrekrædsen som øverste myndighed.

I perioden fra 1867 og frem til i dag har det centrale omdrejningspunkt været at tilbyde en tidssvarende, inspirerende undervisning på et højt fagligt niveau.

Skolens fortid som forberedelsesskole til de gymnasiale uddannelser ligger dybt i skolens DNA og fornemmes i medarbejdernes indstilling, elevernes engagement og forældrenes forventninger, ligesom det kommer til udtryk i skolens værdigrundlag og formål:

Forældreskolens værdigrundlag

Forældreskolen er kendetegnet ved et trygt og inspirerende læringsmiljø med et højt fagligt niveau.

Forældreskolen hviler på et fundament af engagement, tillid, respekt og loyalitet mellem skole, elever og forældre.

Forældreskolens formål

Vi vil være en velorganiseret skole.

Vi vil en engageret og målrettet undervisning.

Vi vil en undervisning på et højt fagligt niveau.

Vi vil selvstændighed, handlekraft og livsduelighed.

Vi vil respekt for traditioner og åbenhed for forandring.

Vi vil bevidstgøre om det danske demokratiske og kulturelle grundlag.

Vi vil en god omgangstone og en hensynsfuld adfærd.

Vi vil en uhøjtidelig stemning af tillid, glæde og humør.

Vi vil et forpligtende samarbejde mellem alle skolens parter.

Vi vil et trygt miljø, hvor der er gensidig respekt for forskelligheder.

Vi vil en skole, hvor alle børn kan være en integreret del af et forpligtende fællesskab og hver især få udfoldet deres potentialer.

Forældreskolen historie rækker mere end 150 år bagud, og adskillige gange i løbet af året brydes hverdagen af større og mindre arrangementer, der bundes i mangeårige traditioner. På Forældreskolen værner vi om traditioner og hinanden – udvikling og initiativ er der masser af, men alt sammen under hensyntagen til de traditioner, der har gjort os til den skole vi er i dag, og for de dyder vi anerkendes for.

Skolens struktur

Skolens klassetrin og kvotienter:

0. - 3. klasse	2 klasser pr. årgang med 20 elever pr. klasse
4. – 6. klasse	2 klasser pr. årgang med 22 elever pr. klasse
7. klasse	3 klasser med 22 elever pr. klasse
8. – 9. klasse	4 klasser pr. årgang med 22 elever pr. klasse

Forældreskolens SFO i daglig tale kaldet Lindehuset tilbyder morgenåbning i tidsrummet 7⁰⁰ – 8¹⁰ samt eftermiddagsåbent fra 13⁰⁰ til 17⁰⁰.

Forældreskolens lektiecafé er åben mandag, onsdag og torsdag i tidsrummet 13⁵⁰ – 15⁰⁰ og bemandedes i åbningstiden af to lærere, der dækker henholdsvis de humanistiske fag og de naturvidenskabelige fag.

Skolens ansatte

Undervisningen varetages af omkring 45 lærere.

SFO'ens ansatte er: indskolings & sfo-leder, seks pædagoger samt to pædagogmedhjælpere.

Skolens mælke- og kostordning håndteres af en servicemedarbejder.

IT-netværk, computere mv. serviceres af en IT-ansvarlig.

Bygninger og skolegård vedligeholdes af en pedel.

Skolens administration dækkes af en sekretær og en økonomiansvarlig.

Skoleledelse består af skoleleder, viceskoleleder og pædagogiske afdelingsledere for henholdsvis 0.-3. klasse og 4.-9.klasse.

Samarbejde på skolen

Det formaliserede samarbejde omfatter introdage, lærermøder, tirsdagsdialog (udvalgte tirsdage 13⁵⁰ – 14³⁰), fagudvalg, fælles udviklingsmøder (PLF – professionelle læringsfællesskaber) samt outrodage.

Da der ikke er fuld tilstedeværelse på skolen og øvrigt samarbejde ikke er formaliseret, forventes der fleksibilitet hos den enkelte, så der deltages i øvrige indkaldte møder – f.eks. forældremøder og skole-hjem-samtaler samt møder om elever, klasser og udviklingsprojekter mv.

Tid til sådanne møder er afsat i den enkeltes opgaveoversigt.

Planlægning og gennemførelse af intro- og outrodage samt lærermøder sker i et samarbejde mellem skolens ledelse og dynamikgruppen.

Dynamikgruppen består af tre lærere, der er særligt optaget af pædagogisk og faglig udvikling. De indsamler idéer og inspiration fra lærerkollegiet og bidrager i øvrigt med egne tanker og idéer, der kan kvalificere skolens udvikling, og de fungerer som sparringspartnere for skolens ledelse.

Skolens lærere underviser i fag, hvor de har linjefagsuddannelse eller på anden vis har erhvervet kvalifikationer, så eleverne kan møde kompetente lærere, der udfolder og perspektiverer fagene, så undervisningen opleves inspirerende og udviklende.

Fagfordelingen sker hvert år under hensyntagen til de faglige kernekompetencer og under hensyntagen til den enkeltes ønsker. Det er således muligt at undervise i både indskoling, på mellemtrinnet og i udskoling, hvis det ønskes.

Lærernes faglige udvikling sker dels via individuelt arbejde, dels i fagudvalgene og ikke mindst via deltagelse i kursusvirksomhed eller uddannelsesforløb.

Forældreskolen prioriterer, at der er gode muligheder for efter- og videreuddannelse ligesom vi hvert år afsætter ressourcer til indkøb af tidssvarende undervisningsmaterialer (bøger, IT-licenser og øvrige materialer).

Elevernes trivsel

Den enkelte elevs trivsel og klassefællesskabet er fundamentet for lysten og overskuddet til at lære og udvikle sig.

Derfor er der omkring hver klasse faglærere, der er naturligt optaget af såvel klassens faglige udvikling som arbejdet med klassens og den enkelte elevs trivsel.

Trivselsarbejdet koordineres i hver klasse af to klasselærere i samarbejde med viceklasselæreren.

Lindehusets pædagoger tager del i undervisningen i 0. - 3. klasse, hvor der i 5-10 ugentlige lektioner er tolærerordning (antal lektioner afhænger af årgang).

På klasseniveau har faglæreren ansvaret for forberedelse, gennemførelse og evaluering af undervisningen, mens pædagogen har fokus på trivsel og samarbejde.

Den overordnede koordination af arbejdet omkring 0. - 3. klasse og i SFO koordineres i indskolingsudvalget, hvor lærere fra 0. - 3. klasse, pædagoger, SFO leder og skoleleder deltager. Der afholdes typisk tre-fire møder pr. år i indskolingsudvalget.

Samarbejdet med forældrene

For forældrene er skolen et tilvalg på baggrund af vores værdier, den daglige undervisning og det dedikerede personale.

Vi mødes af forældrenes forventninger om tydelig dialog mellem skole og hjem, en engageret undervisning og ikke mindst fokus på elevernes trivsel.

Det forpligter, men til gengæld får vi en væsentlig opbakning fra forældrene. Det gode samarbejde kommer ikke af sig selv, men skal opbygges og vedligeholdes.

Det gør vi ved at invitere forældrene indenfor så ofte som muligt: første skoledag, forældremøder og skole-hjem-samtaler, klassearrangementer, skolefest, juleafslutning, Lindefest, dimission mv.

Samarbejdet mellem skole, elever og forældre ser vi som fundamentet for den gode skole. I det daglige sker den primære kontakt til forældrene via ForældreIntra.

Praktikkens organisering

Samarbejdsaftalen mellem Læreruddannelsen i Aarhus og Forældreskolen

Forældreskolen har gennem årene åbnet dørene for lærerstuderendes praktik, og Forældreskolens samarbejde med LIA er baseret på LU13.

Forældreskolen samarbejder med LIA om praktikken på 3. niveau / 4. studieår, og når Forældreskolen indgår i dette samarbejde, sker det i forventning om, at såvel studerende og læreruddannelse som Forældreskolen gensidigt kan berige hinanden.

Fra skolens side deltager vi i temadage, kursusdage, evalueringer med videre, så samarbejdet sker på et solidt og oplyst grundlag.

Vi er kendt for at tage godt imod nye kolleger, vikarer og ikke mindst lærerstuderende og vil også fremadrettet gøre vores yderste til, at praktikforløbet bliver et positivt og lærerigt samarbejde for alle parter – i enkelte tilfælde er det blevet til et længerevarende samarbejde, når vi enkelte gange har ansat tidligere lærerstuderende, der har afviklet deres praktik på Forældreskolen.

Vi forventer, at de lærerstuderende – ligesom skolens øvrige personale – tilstræber at levere en engageret og velforberedt undervisning, der følges op af evaluering og refleksioner, til gavn for alle parter – at skolens værdigrundlag efterleves.

Særligt i 2022-2023

Forældreskolen tilbyder i skoleåret 2022-2023 undtagelsesvis et praktikforløb for én studerende fra Professionshøjskolen UCN.

Ansvar for praktikken

Skoleleder Celine Vissing har det overordnede ansvar for de lærerstuderendes praktik på Forældreskolen, mens planlægning og koordinering varetages af viceskoleleder Peter Bisgaard i samarbejde med praktikmentor Birgitte Schacksen.

Når de lærerstuderende er tildelt skolen og de studerendes fagkombinationer er kendt, udarbejdes praktikskemaerne i dialog med de relevante faglærere.

En stor del af vores lærere har gennem årene haft lærerstuderende i praktik. Praktiklærere vil være lærere, der matcher de studerendes fag og som har interesse for samarbejde med de lærerstuderende.

Samarbejdet mellem den lærerstuderende og Forældreskolen

Uge 34	mandag	22.08.2022	Studiestart for fjerde studieår
Uge 37	torsdag	15.09.2022	Besøgsdage, herunder planlægningsmøde med
	fredag	16.09.2022	praktiklærere på praktikskolen.
Uge 44	mandag	31.10.2022	Praktikperiodens begyndelse
Uge 46			Undervisningsfagindkald for studerende. Praktikrelateret undervisning i undervisningsfagene på LIA <i>(Klassens faglærere underviser selv eleverne denne dag)</i>
Uge 46 - 47			Fælles vejledningssamtale. Afholdes i samarbejde med studerende, praktiklærere og underviser fra LIA på praktikskolerne både på partnerskabsskolerne og "andre skoleformer". Bemærk, at vejledningssamtalerne på partnerskabsskolerne forgår fysisk på skolerne og online i "andre skoleformer."
Uge 49	fredag	09.12.2022	Praktikperiodens afslutning
Uge 50	fredag	16.12.2022	Deadline for bedømmelse af praktikmodulet, som foretages af skolerne i praktikportalen: "Bestået"/"Ikke bestået"
Uge 52	onsdag	28.12.2022	Frist for aflevering af praktikopgave i WISE-flow
Uge 5			Prøver i praktik gennemføres (ons-, tors- og fredag)

Samarbejdet mellem Forældreskolen og **Læreruddannelsen i Aarhus**

Uge 40 onsdag 05.10.2022 08³⁰ – 10⁰⁰

Kun for "andre skoleformer".

Udviklings-/erfaringsmøde med praktikskoler og praktikkontoret. Formålet er at etablere et møde, hvor der etableres mulighed for bl.a. videns- og erfaringsdeling mellem skoler i andre skoleformer og læreruddannelsen. Mødet afholdes online, og dagsorden udsendes.

Uge 46 - 47

Fælles vejledningssamtale.

Afholdes i samarbejde med studerende, praktiklærere og underviser fra LIA på praktikskolerne både på partnerskabsskolerne og "andre skoleformer".

Bemærk, at vejledningssamtalerne på partnerskabsskolerne forgår fysisk på skolerne og online i "andre skoleformer."

Uge 5

Prøver i praktik gennemføres

Uge 9 onsdag 01.03.2022 Temadag om *Skolen som uddannelsessted for praktikskoler*".

Dagen er for praktikansvarlige, ledere og lærere der på skolerne kontinuerligt arbejder med at udvikle skolen som uddannelsessted.

Temadagen afholdes på Campus.

Samarbejdet mellem Forældreskolen og den studerende fra **Professionshøjskolen UCN**

Uge 44 mandag 31.10.2022 Praktikstart

Uge 49 fredag 09.12.2022 Praktik slut

Uge 50 mandag 12.12.2022 Godkendelse af praktikforløb

Samarbejdet med de lærerstuderende

Besøgsdagene

I forbindelse med besøgsdagene vil den studerende få en introduktion til De Frie Grundskoler, til Forældreskolen (*velkomstbrev, ramme for lærernes arbejde, skolens værdigrundlag, aktivitetskalender og børneattest*) og møde så mange af de involverede praktiklærere som muligt.

Uddannelsesplan, skema, skolens kalender samt øvrige materialer vil blive gennemgået med den studerende, så grundlaget for den indledende planlægning og forberedelse er på plads.

Praktiklærerne udvælges ud fra faglige kompetencer, erfaringer og interesser. Vi bestræber os på, at praktiklærerne indgår i et tæt samarbejde omkring faget praktik sammen med den studerende, og at man derudover er interesseret i fælles udvikling af praksissamarbejdet.

Den studerende vil formodentligt indgå i samarbejde med flere praktiklærere, men én af praktiklærerne vil have rollen som hovedansvarlig for praktikperioden og være den, der deltager i hovedparten af vejledningstimerne.

Den studerende og den primære praktiklærer aftaler hvilke observationstimer, den studerende skal deltage i, så den studerende kan forberede sig målrettet til første dag i praktikken.

Det er også i løbet af besøgsdagene, at den studerende og den primære praktiklærer afklarer, den studerendes roller og opgaver er i løbet af praktikken.

Hvis det ikke er muligt at mødes med den primære praktiklærer på besøgsdagene, skal der afholdes et møde inden den første praktikuge.

Så tidligt som muligt i praktikforløbet – og eventuelt allerede i besøgsdagene – vil vi sammen med den studerende aftale, om "*Den fælles fokuslektion*" skal indlægges som en del af praktikforløbet og som forberedelse til praktikprøven.

Praktikforløbet

Vejledning, mentor

I løbet af praktikken afholder mentor løbende samtaler med de studerende og der afholdes to møder á cirka to timer.

På første møde underviser mentor den studerende i den teoretiske del omkring de tre kompetenceområder, og de studerende får til opgave at observere på de tre områder. De studerende vil blive opfordret til at notere observationerne i et skema.

På andet møde samles der op på de observationer, den studerede gjort, der tages hul på den case, som de studerende skal bruge i deres synopsis, og der vejledes i opgaven herunder egnet litteratur og teorier.

Feedbacken gives i et anerkendende perspektiv med udgangspunkt i, hvad der virker i mødet mellem den studerende og skolen.

Vejledning, praktiklærer

For at opretholde progression i de tre praktikforløb anbefaler praktikkontoret på VIA, at praktikken på 4. studieår, så vidt det er muligt, bliver tilrettelagt således, at studerende kommer til at være individuelt ansvarlige for tilrettelæggelse, gennemførelse, evaluering og udvikling af undervisning. Samtidig med dette er det også centralt, at der samarbejdes med både praktiklærere, medstuderende og øvrige fagpersoner om begrundelser, refleksion og udvikling af god undervisning, klasseledelse og relationsarbejde, jf. kompetencemålene for 3. niveau.

I løbet af praktikken vil den studerende modtage vejledning fra praktiklærerne, så der sker en meningsfuld og udviklende kobling mellem praksis og relevante videns- og færdighedsmål.

Vejledningen vil overordnet set bestå af:

Førvejledning forud for gennemførelsen af et undervisningsforløb, hvor der fokuseres på den studerendes begrundelser og overvejelser.

Vejledning i løbet af praktikken, hvor praktiklæreren drøfter sine observationer af den studerendes arbejde.

Eftervejledning med afsæt i den gennemførte undervisning.

Det er i vejledningen, de studerende på kvalificeret vis skal **udfordres til at begrunde deres undervisning og deres konkrete handlinger** og **overveje, hvordan de løser undervisningsopgaven og den generelle læreropgave**:

- Kan den studerende instruere i en konkret opgave og formidle faglige redskaber og pointer?
- Kan den studerende lytte og samtale med eleverne?
- Har den studerende øje for børnenes forudsætninger?
- Har den studerende redskaber til at gå ind i konflikter og læringsmodstand?

Gennem vejledningen kan den studerende udvikle et grundlag for selv at svare på nogle af undervisningens grundspørgsmål: **hvad, hvordan** – og meget væsentligt... **hvorfor**.

Det er her oplagt at drøfte, hvordan teorier kan begrunde praksis, herunder svarene på **hvorfor**.

De studerende kan til fastholdelse af deres oplevelser og overvejelser føre logbog og samle øvrige artefakter i deres praktikportfolio, så praktikportfolioen kan danne udgangspunkt for vejledningen.

I første omgang er det vigtigt at få aftalt, **hvornår** og **hvor** vejledningen finder sted, og ligeledes, **hvad** vejledningen konkret skal dreje sig om.

Vejledningstimernes indhold skal aftales løbende mellem de involverede praktiklærere og de studerende.

For at kvalificere vejledningssamtalen skal den studerende skriftliggøre sine ønsker til vejledningen - ønskerne kan for eksempel udspringe af artefakter fra praktikportfolioen.

Den studerendes skriftlige oplæg til vejledningen skal afleveres til vejlederen senest et døgn før vejledningen finder sted, så vejlederen har mulighed for at forberede mødet.

*Bemærk: hyggesnak i et frikvarter kan **ikke** betragtes som vejledning men som en væsentlig løbende feedback til den studerende.*

Det hører med til vejlederens opgave:

- at udarbejde en dagsorden til vejledningstimerne
- at sætte rammer for vejledningen
- at styre vejledningsprocessen
- at stille sin viden og erfaring til rådighed for den studerende.

Temaet på vejledningsmødet kan med fordel afgrænses og have en undersøgende karakter, f.eks.:

*Eleverne virkede ret ukoncentrerede i matematiktimen i fredags.
Vi vil gerne drøfte baggrunden for denne uro nærmere.*

Med afsæt i alle former for undervisning og andre læreropgaver, skal indholdet i vejledningen relatere sig til ét eller flere af praktikkens tre kompetenceområder, **didaktik, klasseledelse** og **relationsarbejde**,

Ærlig feedback er væsentlig for den studerendes faglige udvikling.
Positiv feedback er motiverende - klar konstruktiv vejledning er udviklende.

Vejledningen med praktiklærerne forventes at have et omfang på...

Praktikgruppe med én studerende	6 vejledningslektioner á 45 minutter
Praktikgruppe med to studerende	7 vejledningslektioner á 45 minutter
Praktikgruppe med tre eller fire studerende	8 vejledningslektioner á 45 minutter

Evaluering i praktikken og bedømmelsen

I forbindelse med vejledningssamtalerne vil den studerende løbende modtage feedback på praksis.

Ved afslutningen af praktikforløbet vil den studerendes praktik blive bedømt som "bestået" eller "ikke bestået". Bedømmelsen vil tage afsæt i udfyldelsen af nedenstående kompetenceområder:

3. niveau (4. studieår)		
Kompetenceområder	Færdigheds mål: Den studerende kan	Videns mål: Den studerende har viden om
Kompetenceområde 1: Didaktik omhandler målsætning, planlægning, gennemførelse, evaluering og udvikling af undervisning, herunder læringsmålstyret undervisning. Kompetencemål: Den studerende kan i samarbejde med kolleger begrundet målsætte, planlægge, gennemføre, evaluere og udvikle undervisning.	planlægge, gennemføre og evaluere længerevarende undervisningsforløb under hensyntagen til elev- og årsplaner i samarbejde med medstuderende og skolens øvrige ressourcepersoner, evaluere elevernes læringsudbytte og undervisningens effekt og udvikle egen og andres praksis på et empirisk grundlag.	organisations-, undervisnings-, og samarbejdsformer, metoder til formativ og summativ evaluering og observations-, dataindsamlings- og dokumentationsmetoder.
Kompetenceområde 2: Klasseløse omhandler organisering og udvikling af elevernes faglige og sociale læringsmiljø. Kompetencemål: Den studerende kan lede undervisning samt etablere og udvikle klare og positive rammer for elevernes læring, og klassens sociale fællesskab.	lede inklusionsprocesser i samarbejde med eleverne.	læringsmiljø, inklusion, konfliktløsning og mobning.
Kompetenceområde 3: Relationsarbejde omhandler kontakt og relationer til elever, kolleger, forældre og skolens ressourcepersoner. Kompetencemål: Den studerende kan varetage det positive samarbejde med elever, forældre, kolleger og andre ressourcepersoner og reflektere over relationers betydning i forhold til undervisning samt elevernes læring og trivsel i skolen.	støtte den enkelte elevs aktive deltagelse i undervisningen og i klassens sociale liv, samarbejde med forskellige parter på skolen, kommunikere med forældre om elevernes skolegang.	anerkendende kommunikation, og ligeværdigt samarbejde, inklusionsprocesser, Processer, der fremmer godt skole-hjemsamarbejde og samarbejdsformer ved forældremøder og forældresamtaler og kontaktgrupper.

Såfremt der er udsigt til, at en studerende vil få bedømmelsen "ikke bestået", vil vi orientere den studerende herom så tidligt som muligt i praktikforløbet, så den studerende på baggrund af vejledning fra mentor og praktiklærere kan få mulighed for at ændre praksis, så praktikken kan blive bedømt "bestået".

Praktikskolen har ansvaret for, at bedømmelsen tages ind i Praktikportalen senest én uge efter praktikmodulet er slut.

Prøven i praktik

Ved prøven i praktik vil mentor eller en praktiklærer fra Forældreskolen deltage i eksaminationen sammen med en underviser fra læreruddannelsen samt en censor.

Praktikkens tilrettelæggelse

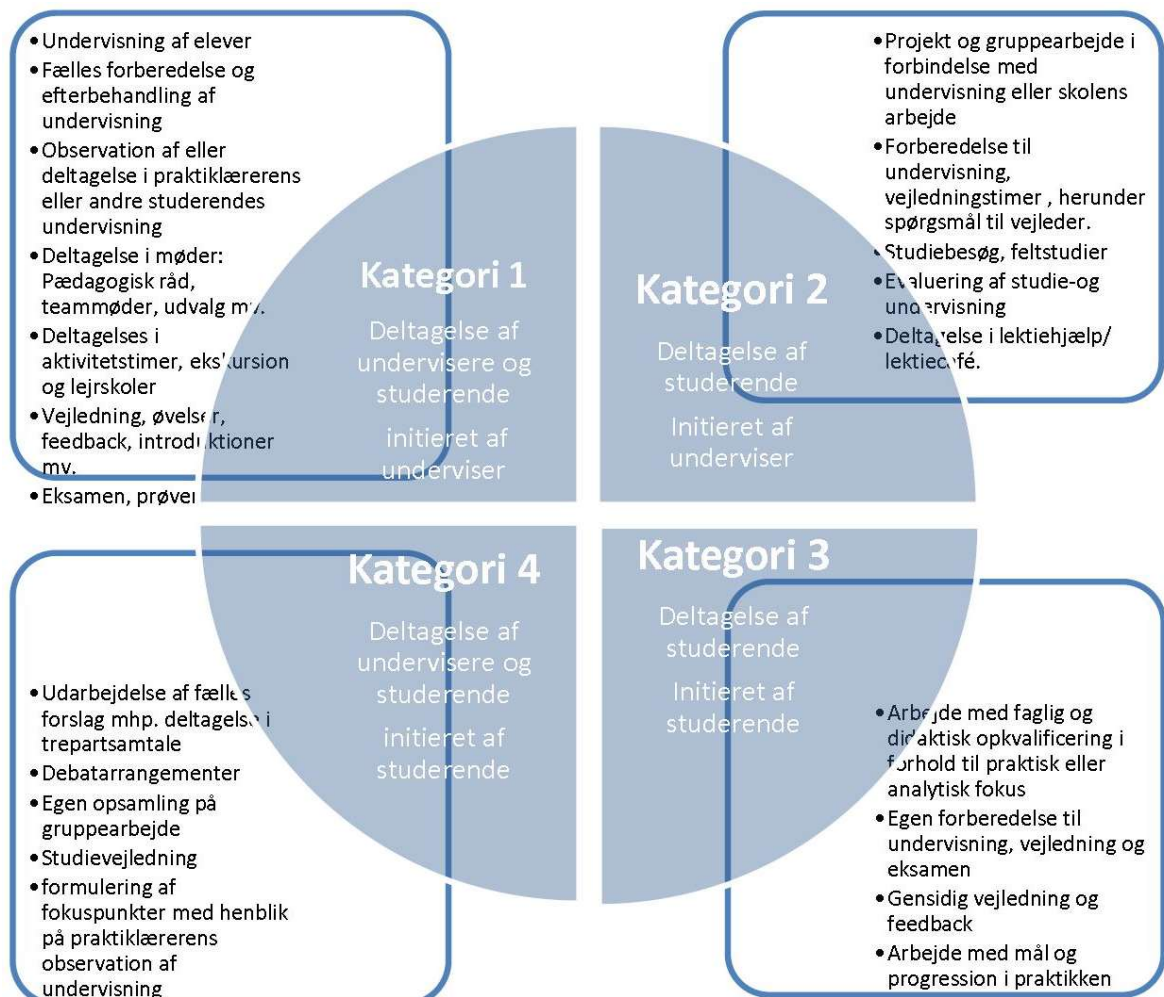
Formålet med praktikforløbet er at give den lærerstuderende erfaring med lærerlivets mangefacetterede opgaver og bringe den studerende så tæt på lærerens dagligdag som muligt.

Det er vigtigt, at de studerende aktivt bruger deres praktiklærere og mentor, hvis der opstår bekymring, undring eller frustration, så vi har mulighed for at hjælpe og vejlede undervejs i forløbet.

De studerende betragtes i praktikperioder som en del af personalet på Forældreskolen og indgår dermed i skolens praksisfællesskab.

Væsentligt er det, at dette også indebærer tavshedspligt på samme vilkår som skolens øvrige personale er underlagt.

De lærerstuderendes praktik organiseres, så arbejdsbyrden svarer til 37 arbejdstimer pr. uge, under hensyntagen til, at den studerende også har studierelateret arbejde jf. nedenstående model:

Der er ikke fuld tilstedeværelse på Forældreskolen, men den studerende forventes at deltage i relevante møder og aktiviteter og i øvrigt udfylde arbejdstiden med forberedelse, studieaktiviteter og samarbejde med skolens øvrige ansatte. Arbejdet forventes at omfatte:

Kategori 1

Deltagelse af undervisere og studerende, initieret af undervisere

- Undervisning af elever, 14-15 ugentlige lektioner.
- Fælles forberedelse og efterbehandling af undervisning.
- Varetagelse af gang- og gårdvagter.
- Observation af eller deltagelse i praktiklæreres eller andre læreres undervisning.
- Deltagelse i fagudvalgsmøder.
- Deltagelse i forældremøder og skole-hjem-samtaler.
- Deltagelse i ekskursioner.
- Deltagelse i lærermøder og pædagogiske møder.
- Vejledning, feedback, introduktioner, mentormøder med videre.

Kategori 3

Deltagelse af undervisere og studerende, initieret af studerende

- Egen opsamling på projekt- og gruppearbejde
- Formulering af fokuspunkter med henblik på praktiklærerens observation af undervisning.
- Studievejledning, VIA
- Opstilling af fokuspunkter til vejledningssamtalen

Kategori 2

Deltagelse studerende, initieret af undervisere

- Projekt- og gruppearbejde i forbindelse med undervisning eller skolens arbejde.
- Forberedelse og efterbehandling af undervisning.
- Forberedelse af vejledningstimer.
- Feltstudier, indsamling af imperi
- Evaluering af undervisning
- Deltagelse i lektiecafé.

Kategori 4

Deltagelse studerende, initieret af studerende

- Arbejde med faglig og didaktisk opkvalificering.
- Egen forberedelse til undervisning, vejledning og eksamen.
- Gensidig vejledning og feedback.
- Arbejde med mål og progression i praktikken.
- Reflektionstid med fokus på kompetencerne didaktik, klasseledelse og relationsarbejde
- Føring af logbog
- Indsamling af artefakter til portfolioen

Initiere

~tage initiativ til; sætte i gang

~indføre eller optage i et fællesskab

I fagbeskrivelsen for praktikfaget kan man læse:

”Praktik omhandler den praktisk/pædagogiske dimension, der retter sig mod lærerens arbejde med elever og den analytiske dimension, der retter sig mod at kunne undersøge egen og andres praksis.

Praktik sammenbinder læreruddannelsens fag og den studerendes arbejde på praktikskolen.”

Studerende skal altså tilegne sig ”teoretisk funderede praktiske færdigheder”, når de er i praktik, og det skal alt sammen foregå i samarbejde med læreruddannelsen. Endvidere er indholdet i praktikken **både** den konkrete undervisning, det ”praktisk/pædagogiske” arbejde med børn, **og** undersøgelser og analyser af lærerens praksis, ”den analytiske dimension”.

I praktikhåndbogen for LU13 kan man blandt andet læse:

Der kan ifølge lektor i pædagogik Birgitte Højbjerg spores fem hovedformer af praktik:

1. Praktik som opøvelse af praktiske færdigheder: En slags mesterlæretradition, hvor unge blev indført i håndværk og erhverv i form af praktiske arbejdsopgaver.
2. Praktik som afprøvning af teori i praksis: Hvor praktik i højere grad blev defineret af uddannelsesstedet, og hvor teori blev opfattet som handlingsanvisende for praktik.
3. Praktik som rum for læring: Der, i modsætning til den forrige, betoner selve læreprocesserne i praktik og anskuer praktik som et særligt og selvstændigt læringsrum.
4. Praktik som rum for videnskabelse: Hvor praktik både bliver et øvelses- og undersøgelsesrum og får et akademisk perspektiv.
5. Praktik som rum for udvikling af professionskompetencer: Hvor praktik, i lighed med den forrige, bliver et øvelses- og undersøgelsesrum, og hvor formålet er, at studerende tilegner sig professionsrettede kompetencer.

Endvidere er det akademiske perspektiv styrket gennem afholdelse af praktikprøver og ved, at studerende ikke alene uddanner sig som udøvere af erhvervet, men deltager i udvikling af skolens virksomhed.

Praktikforståelsen i læreruddannelsen rummer elementer fra alle fem kategorier, men **bygger i høj grad på Højbjergs kategori 5**: Praktik som rum for udvikling af professionskompetencer.

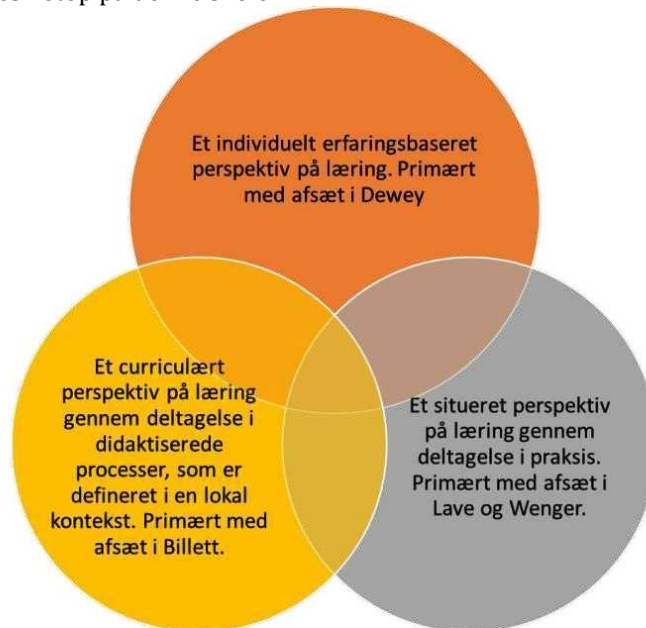
Når lærerstuderende er i praktik på en skole, kan det give mening at lægge mærke til tre læringsperspektiver. **Den situerede læring**: Den studerende indgår i en skoles dagligdag og udvikler viden og erfaring i forhold til skolens praksisfællesskab i form af normer, rutiner, vaner osv., men aldrig som passiv modtager. Tilknytningen til en bestemt praktikskole kan i den sammenhæng have stor betydning, idet den studerende i løbet af praktikperioden vil bevæge sig fra en rolle som legitim perifer deltager mod fuldgyldig deltagelse.

Samtidig er **Deweys erfaringsbaserede læringsperspektiv** relevant i forhold til at beskrive de individuelle og erfaringsbaserede processer, der foregår, når den studerende møder ny viden i praksis. Praktikken giver som helhed muligheder for, at den studerende afprøver hypoteser og skaber nye erkendelser med afsæt i konkrete, reflekterede erfaringer. Praktik kan i den forbindelse opfattes som et øverum, hvor der er mulighed for at afprøve, reflektere, erkende og atter afprøve.

Endelig er der mening i det **curriculære perspektiv** på læring i praktikken, som er hentet hos Stephen Billett. Billett understreger betydningen af et praktik-curriculum forstået som en lokal praksis og dokument, der beskriver de didaktiserede processer i praktikken. Dvs. at praktik ikke ”blot” er et øverum, hvor man prøver sig frem. Man har også didaktisk set forholdt sig til, hvad man som skole vil med de studerende, og hvordan man har tænkt at understøtte deres praktikstudier. Et eksempel på et lokalt praktik-curriculum er skolens

uddannelsesplan, som jo netop tilbyder retning i forhold til, hvordan læringsprocesser i praktik tilrettelægges netop på denne skole.

Når de studerende træder ind i praktikkens læringsrum, er der rige muligheder for at indgå som legitime deltagere i hele praktikskolens liv med alle de mange opgaver, der hører lærerlivet til samt at eksperimentere, afprøve, fejle, reflektere og begrunde i samarbejde med medstuderende, praktiklærere og andre professionelle fra skolen. Samtidig er det selvsagt en nødvendighed at kende til og handle med afsæt i de formelle rammer: det bekendtgørelsesfastsatte, skolens uddannelsesplan og i øvrigt det professionelle liv på skolen.

Vidensformer i praktik

I forlængelse af overvejelserne om læringssyn forsøger VIA at blive mere præcise i forhold til den forståelse af viden, vi trækker på, når vi taler om læring i praktik, da læreprocesserne nødvendigvis må hænge sammen med forståelsen af, hvilke kundskaber vi forsøger at fremme. I den forbindelse har VIA fundet inspiration hos Thomas Iskov (2017), som definerer den professionelle lærers komplekse kundskabsbase som henholdsvis **grundfaglig viden**, **forskningsbaseret viden**, **erfaringsbaseret viden** og **situeret viden**. Den professionelle lærer besidder, jf. Iskov, flere forskellige slags viden, som både tager form som eksplicit teoribaseret og "global" viden (såvel grundfaglig som forskningsbaseret), men også som en henholdsvis tavs (kropsliggjort, intuitiv) og kontekstuel og erfaringsbaseret (interaktionsbundet) viden. Den professionelle lærer lader sig i realiteten informere af alle vidensformer i konkrete situationer og anvender forskellig viden i refleksionerne i og over praksis.

Lærerens viden er derfor sammensat, forskelligartet og i udgangspunktet fragmenteret. Hensigten er, at den professionelle lærer kan trække på denne viden og i de konkrete situationer danne hvad den norske professionsteoretiker Harald Grimen kalder praktiske synteser og anlægge et helhedssyn på den pågældende praksissituation (Grimen, 2008). **Dette kan praktikken være arena og øvebane for at udvikle.**

Som nedenstående model afspejler, hentes den **grundfaglige viden** fra henholdsvis pædagogik, psykologi, didaktik og undervisningsfag. De studerende vil møde denne vidensform i lærerens grundfaglighed (**LG**) og undervisningsfag på læreruddannelsen, men også på praktikskolen i form af de teoretiske afsæt, praktiklæreren har for sin undervisning, eller som skolen arbejder med som fælles retning.

Den **forskningsbaserede viden** vil også kunne hentes fra såvel LG og undervisningsfag som fra praktikskolen – og tager til forskel fra den grundfaglige viden ofte afsæt i empiriske undersøgelser.

Den **erfaringsbaserede viden** knytter sig eksempelvis til en tavs og intuitiv viden, som udvikles over tid, og som fremstår som en personbundet ikke-ekspliciteret ressource. Det kan være den studerendes fornemmelse og føling med, hvordan en situation forløber, og om der kræves handling/indgriben her og nu. Eller det kan være den mere erfarne praktislærer, som over tid har opbygget erfaring med, hvilken særlig måde han/hun bedst finder sig til rette på i lærerrollen.

Endelig viser modellen den **situerede viden**, som er bundet til konkret interaktion med elever og kolleger. Denne viden er, jf. Iskov, forudsætningen for, at læreren kan forholde sig reflektivt til betydningen af fx egen tilstedeværelse, intuitive ageren og mødet med eleverne. En vidensform der knytter sig til en lokal kontekst, men som – til forskel fra den erfaringsbaserede og tavse viden – fremstår eksplicit.

Vejledning spiller som helhed en vigtig rolle, når det gælder om at skærpe de studerendes opmærksomhed på, hvilke vidensformer der bringes i spil, og på hvilke måder. Men hele skolens kultur og daglige praksis såvel som de studerendes arbejde med at koble viden fra læreruddannelse og skole spiller selvsagt også en vigtig rolle.

Når studerende lærer i praktik, har de – inden for de aktuelle betingelser – gode muligheder for at anvende og udvikle både erfaringsbaseret viden, situeret viden, grundfaglig og forskningsbaseret viden, jf. nedenstående model.

Uddannelsesplanen er udarbejdet af:
Peter Bisgaard, praktikkoordinator
Birgitte Schacksen, praktikmentor